

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการบริหารการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	พจนีย์ เข็มบุปผา		
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภภผล	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทอง กาญจนการุณ	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2544	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยและครูอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านการจัดประสบการณ์และด้านการปลูกจิตสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติตนการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 ด้าน คือ ด้านการดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด ด้านการรักษาสุขภาพฟันและช่องปาก ด้านการล้างมือให้สะอาด ด้านการรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ด้านการหลีกเลี่ยงสารเสพติด การพนันและการสำส่อนทางเพศ ด้านความเข้มแข็งในครอบครัว ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านการดูแลรักษาสุขภาพและการออกกำลังกาย ด้านการบำรุงรักษาจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใส อยู่เสมอและด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ครูผู้สอน ในหมวดวิชาพลานามัยและครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 23 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 364 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมทุกด้าน มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปลูกจิตสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคมมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

2. การบริการการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของครูผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมทุกด้าน
และรายด้าน มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

3. การปฏิบัติตนในการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ตามสุขบัญญัติแห่งชาติ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์ ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติตนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการรับประทานอาหารที่ถูกต้องหลัก
โภชนาการ ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมและร่วมสร้างสรรค์สังคม มีการปฏิบัติตนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเฉพาะด้านการล้างมือให้สะอาด มีการปฏิบัติตน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติตนแตกต่างกัน
อย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่าการปฏิบัติตนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
กับขนาดเล็ก โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นแตกต่างกัน
อย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้านพบว่า การปฏิบัติตนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่
พิเศษกับขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดกลาง มีการปฏิบัติตนด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม
และร่วมสร้างสรรค์สังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ
นอกจากนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการปฏิบัติตนของนักเรียนในโรงเรียน
ขนาดใหญ่กับขนาดกลาง มีการปฏิบัติตนด้านการล้างมือให้สะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

TITLE The Administration of Health Behavior Promotion according to
The National Health Recommendations in Secondary Schools under
the General Education Department, Amphur Muang, Buriram

AUTHOR Pojanee Kembuppa

ADVISORS Assistant Professor Ananchai Phongsuwan, Ph.D., Chair
Assistant Professor Hanchai Umpapol, Ph.D., Co - advisor
Assistant Professor Prakong Kanjanakaron, Co - advisor

DEGREE Master of Education   **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Rajabhat Institute Buriram   **YEAR** 2001

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study four areas of the administration of the Promotion of Health Behavior according to the National Health Recommendations (PHBNHR) in the secondary schools in Amphur Muang, Buriram, regarding staff, health promotion, health experience provision, and the sense of community awareness and development as perceived by secondary school administrators, physical education teachers and health teachers, and 2) to compare students' health behaviors regarding body treatment and the cleanliness of household utensils, teeth and oral hygiene, hand washing, food nutrition, avoidance of drugs and narcotics, gambles and sex abuses, parent or family relations, accident prevention, health and exercises, state of being sound mind, and sense of community awareness and development

The sample group of 407 consisted of 20 administrators, 23 teachers, and 364 secondary school students. Three questionnaires were locally developed and administered during the first semester of the year 2000. The findings were as follows;

1. As a whole, school administrators' level of the administration of the PHBNHR was high. When areas were considered, it was found that while the level of the administration of the sense of community awareness and development was high, others were low.

2. As a whole and each area, the teachers' administration of PHBNHR was low.

3. Students' behaviors in schools of different size as a whole showed a significant difference at the level of .01. When areas were considered, it was found that behaviors regarding food nutrition and the sense of community awareness and development disclosed a significant difference at the level of .01. Nevertheless, hand washing revealed a significant difference at the level of .05. No significant difference in behaviors was found in the other areas.

4. The study through Scheffe's Method revealed a significant difference in students' behaviors at the level of .05 in extra large schools and small ones as a whole. There was no significant difference in other types of school. When areas were considered, it was found that students' behaviors regarding the sense of community awareness and development in extra large schools and small schools, and extra large schools and medium schools were consequently different at the level of .01 and .05, while others were not different. In addition, students' behaviors regarding hand washing in large and medium schools were significantly different at the level of .05, while others were not found significantly different.